

EUROOPAN UNIONI

” Concordia res parvae crescunt ”
PIENESTÄ KASVAA SUURTA YHDESSÄ

Selvitys ympäristövastuullisuuteen painottuneiden Erasmus+ -yhteistyöhankkeiden kokemuksista ja innovatiivisista käytännöistä

Minna Laatu

Erasmus+
Muuttaa elämäsi – avartaa maailmaasi.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Erasmus+ -yhteistyöhankeselvitysten vaiheet

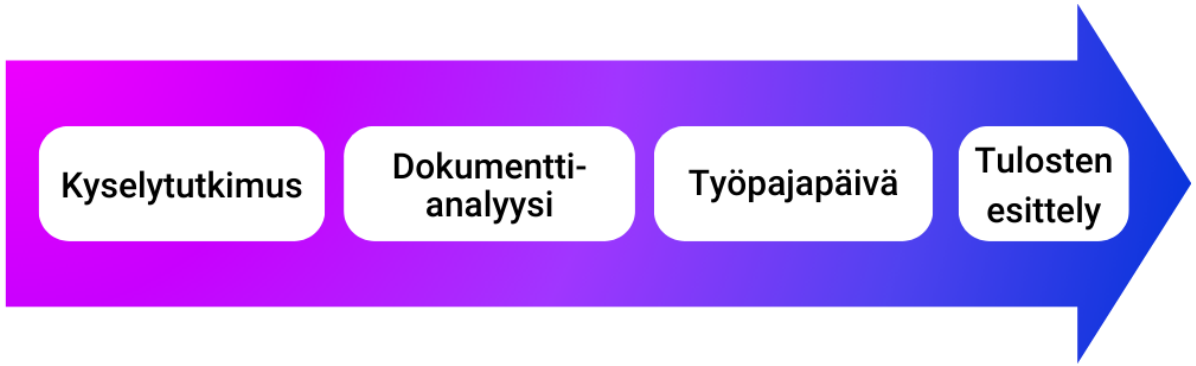
Osallisuus ja moninaisuus sekä ympäristövastuullisuus

Toimeksianto — Selvitys

04/2023 — 05/2023 — 08/2023 — 09/2023 — 12/2023

Yhteiskunnallinen osallistuminen, yhteiset arvot ja kansalaisvaikuttaminen sekä digitaalinen muutos

Toimeksianto — Selvitys

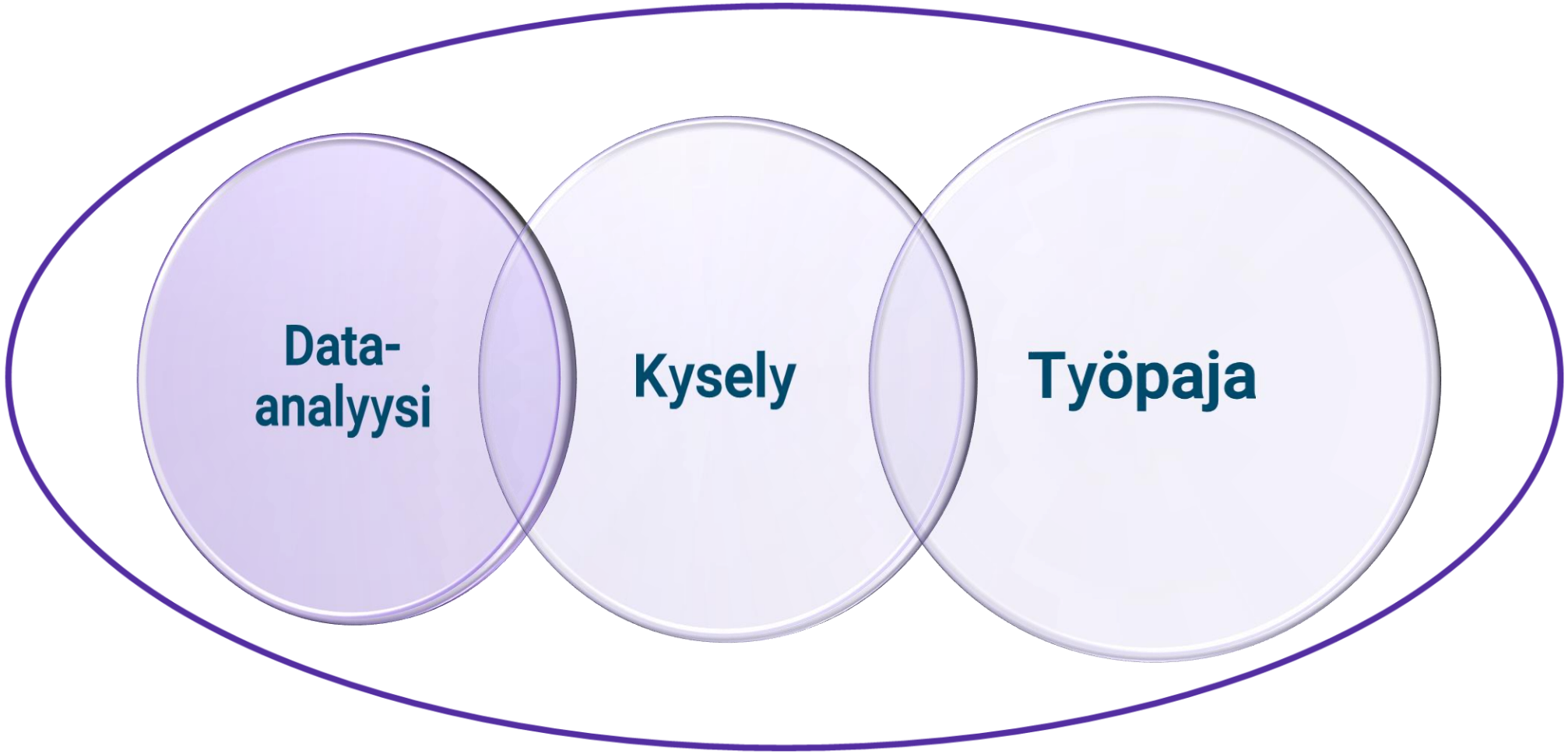
12/2023 — 01-02/2024 — 03/2024 — 04/2024 — 05-06/2024

Hankkeiden valintakriteerit

Selvitykset on laadittu valittujen Erasmus+ -yhteistyöhankkeiden kokemuksista ja tuloksista.

- Erasmus+ -ohjelman painopistealueet
- Hanketoimijat eri puolilta Suomea
- Osallistujia eri sektoreilta
- Suomalaisen hanketoimijan koordinoima hanke
- Vuosina 2017-2023 käynnissä olleet, jo päättyneet hankkeet

Erasmus+ -painopistealueselvitysten tietoperusta

Erasmus+ -yhteistyöhankkeiden kokemusten ja tulosten tarkastelunäkökulmat

Tulokset: dokumenttianalyysi ja kyselytutkimus

Hankkeiden tuloksena edistyneet:

- Opetuksen laatu
- Jatkuva kehittäminen ja osallistaminen
- Yhteistyö ja verkostoituminen
- Kansainvälistyminen ja kulttuurienvälinen vuorovaikutus

Esimerkkejä hankkeiden tavoitteista

Yrittäjyyskasvatus ja kestävä kehitys: Kehittää oppimateriaaleja, jotka integroivat kestävän kehityksen osaksi yrittäjyyskasvatusta. Tavoitteena, että opiskelijat oppivat kestävän yrittäjyyden periaatteita sekä ymmärtävät kulttuuriset, sosiaaliset, ekologiset ja taloudelliset näkökulmat kestävän liiketoiminnan harjoittamiseen.

Ilmastonmuutoksen ymmärtäminen: Syventää oppilaiden tietoa ilmastonmuutoksesta ja sen seurauksista erityisesti Euroopan eri alueilla sekä arktisten alueiden ekosysteemeissä.

Oppilaiden aktiivinen osallistuminen ja tieteelliset menetelmät: Voimaannuttaa oppilaita toimimaan ilmastonmuutoksen torjumiseksi ja käyttämään tieteellisiä tutkimusmenetelmiä, kuten lumipeitteen mittauksia ja havaintojen kirjaamista kansallisiin tietokantoihin.

Kielitaidon ja monikansallisten taitojen kehittäminen: Edistää oppilaiden kansainvälisiä työskentely- ja neuvottelutaitoja sekä kielitaitoa monikansallisissa työryhmissä ja ilmastoaiheisissa roolipeleissä.

Esimerkkejä hankkeiden tavoitteista

- **Ilmastonmuutoksen hidastaminen:** Edistää oppilaiden ja opettajien ymmärrystä sekä valmiuksia ilmastonmuutoksen hidastamiseen ja sopeutumiseen pelillisen oppimisen kautta. Kehitettiin SD Game-peli, joka keskittyy kestävän kehityksen eri osa-alueisiin: ekologiseen, sosiaaliseen, kulttuuriseen ja ekonomiseen kestävyyteen.
- **Kestävä kehitys**: Kestävän kehityksen eri ulottuvuuksiin tutustuminen (ekologinen, sosiaalinen) ja sen integroimiseen opetukseen ja koulukulttuuriin. Oppilaat osallistettiin aktiivisesti toimimaan ilmastonmuutoksen ja luonnonsuojelun kysymyksissä.
- **Kansainvälisyys ja kielitaito**: Hankkeet edistivät oppilaiden kansainvälistä osaamista, kulttuurien välistä ymmärrystä ja kielitaidon merkitystä, korostaen yhteistyön ja kulttuuristen erojen arvostamista.
- **Veden merkitys**: Drops of Life -hankkeen tavoitteena oli lisätä tietoisuutta veden merkityksestä paikallisesti ja maailmanlaajuisesti, korostaen puhtaan veden roolia historiassa ja kulttuurissa sekä sen kriittistä merkitystä yhteiskunnille.
- **Luonnon ja kulttuurimaisemien suojelu**: Lisätä tietoisuutta ja yhteistä hallintoa kulttuuri- ja luonnonmaisemien säilyttämiseksi innovatiivisten oppimisinterventioiden kautta, keskittyen monialaiseen maankäytön ja ympäristön suunnitteluun ilmastonmuutoksen ja luontokadon hillitsemiseksi.
- **Vanhempien osallistaminen**: Lisätä vanhempien aktiivisuutta kestävän tulevaisuuden periaatteiden toteuttamisessa yhdessä koulun kanssa.

Kansainvälisen yhteistyön tuoma lisäarvo

Kansainväliset verkostot: Hanke toi lisää verkostoja, yhteistyökumppaneita ja laajemman näkökulman ilmastonmuutokseen eri maissa. Se lisäsi organisaation arvostusta paikallisesti ja integroi kansainvälisen yhteistyön osaksi koulun toimintaa.

Ilmastonmuutoksen ymmärtäminen: Yhteistyö eri maiden kanssa toi arvokasta tietoa ilmastonmuutoksen erilaisista vaikutuksista, haasteista ja ratkaisuista Euroopan eri osissa. Tämä syvensi organisaation ymmärrystä globaalista tilanteesta ja yhteisen toiminnan tarpeellisuudesta.

Kansainvälisyyden ja kielitaidon kehittäminen: Hanke edisti kansainvälisyyden ja kielten merkityksen ymmärtämistä, erityisesti ympäristössä, jossa kansainvälisyys on vähäistä. Se vaati tietoista panostusta, mutta lisäsi merkittävästi koulun kansainvälistä profiilia.

Synergiaedut ja oppiminen: Yhteistyö muiden maiden kanssa toi synergiaetuja oman koulun kehittämiseen ja avarsi ymmärrystä muiden käytännöistä ja näkemyksistä ympäristöasioissa. Tämä lisäsi myös näkyvyyttä mediassa ja sosiaalisessa mediassa.

Inspiraatio ja usko muutokseen: Kansainvälinen yhteistyö lisäsi innostusta ja uskoa siihen, että yhteisillä toimilla voidaan vaikuttaa ilmastonmuutokseen. Hanke toi uusia toimintamalleja kansallisen kehän ulkopuolelta ja esimerkkejä maisemansuunnittelusta eurooppalaisen maisemayleissopimuksen pohjalta.

Oppimismahdollisuudet opettajille: Opettajat saivat hankkeen kautta mahdollisuuksia oppia ajankohtaisista aiheista, kuten virtuaalitodellisuuden hyödyntämisestä koulumaailmassa.

Hankkeissa syntyneet innovaatiot

Osallisuutta ja moninaisuutta sekä ympäristövastuullisuutta kehitetään edelleen ottamalla asiakkaat mukaan palveluiden suunnitteluun ja muotoiluun.

Hankeen avulla on tuettu henkilöstön ammatillista kehittymistä ja vahvistettu oppilaitoksen arvopohjaa.

Hankkeiden päättymisen jälkeen on otettu käyttöön uusia opetus- ja valmennusmenetelmiä.

Oppilaitokset ovat tarkistaneet opetussuunnitelmiaan ja opetuksen käytännön toteutusta.

Hanketyössä on kehitetty partnereiden osallisuutta yhdessä oppimalla ja yhteistyö partnereiden välillä on jatkunut hankkeen jälkeen.

Opiskelijoiden osallistumis-mahdollisuuksia on lisätty.

Hankkeessa syntyneitä ideoita on sovellettu opetussuunnitelmaan.

Hankkeiden päättymisen jälkeen on tiedostettu, mitä vielä on tehtävä tavoitteiden edistämiseksi ja erilaisten kohderyhmien tavoittamiseksi.

Uusia kehittämisideoita on syntynyt ja uusia hankkeita on luotu.

Erasmus+ -yhteistyöhankkeiden pysyvät konkreettiset käytännöt

Osallisuus ja moninaisuus sekä ympäristövastuullisuus on integroitu toimintasuunnitelmaan.

Osallistuneisiin organisaatioihin on luotu rakenteita, jotka edistävät osallisuutta ja moninaisuutta sekä kestävää tulevaisuutta.

Kehitettyä oppimateriaalia käytetään ja kurssia toteutetaan useiden partnereiden toimesta.

Hankepartnereiden yhteistyö on vahvistunut osaamista jakamalla ja osallisuutta lisäämällä.

Julkisten kulkuneuvojen käyttöä on lisätty liikkuvuuksissa ja kaikissa mahdollisissa tilanteissa.

Turhaa paperinkäyttöä on pyritty vähentämään ja tapaamisia sekä palavereita on järjestetty etänä.

Jokainen hankkeessa mukana ollut kiinnittää aiempaa enemmän huomiota veden kulutukseen ja puhtauteen.

Osallisuus ja moninaisuus sekä kestävän kehityksen tavoitteet on sisällytetty koulun arkeen pysyvästi.

Hankkeen jälkeen on jatkettu osallisuuden ja moninaisuuden edistämistä sekä luontosuhteen parantamista.

Tulevaisuuden osaamistarpeiden huomiointi

- Muutoskykyisyys
- Tiedon analysointi ja hallinta
- Merkitysosaaminen
- Toimintaympäristön muutoksiin vastaaminen (trendit, signaalit, yllätykset)
- Kestävän tulevaisuuden taidot ja ympäristönsuojelu, ympäristötietoisuus
- Investoinnit ja innovaatiot
- Monialaisuus
- Rakenteiden uudelleenarviointi
- Eri teknologioiden kehitys, kokeilu ja toteuttaminen

Koulutuksen ja oppimisen kehityskulut ja ilmiöt

- Digitalisaatio
- Verkko-opetus, oppiminen
- Ilmiöoppiminen, moninäkökulmaisuus, yhteistyö
- Tiedonhallinta
- Yhteiskunnan odotukset
- Kyvyt ja taidot korostuvat
- Jatkuvan oppimisen vaade
- Kansalaisyhteiskunnan rooli

Seuraavat askeleet

Selvityksen tulosten julkistaminen

Selvityksen tulokset julkaistiin sähköisessä muodossa OPH:n verkkosivustolla.

Selvitysraportit julkaistaan sähköisenä suomen, ruotsin ja englannin kielillä.

Selvityksestä on laadittu lyhyt videoanimaatio, joka on julkaistu OPH:n verkkosivustolla.

Selvityksen tuloksia esitellään Opetushallituksen Vaikuttavuusseminaarissa 13.11.2024.